

STANDARZY OCHRONY MAŁOLETNICH

Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem podczas świadczenia usług transportowych i sprawowania opieki

Wstęp

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników będącymi opiekunami małoletnich, kierowców i opiekunami dowozów dzieci i młodzieży, w tym także dzieci i młodzieży niepełnosprawnej ze strony firmy transportowej i firmy zajmującej się sprawowaniem opieki podczas dowozów dzieci/uczniów do placówek oświatowych jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Pracownicy, o których jest mowa powyżej traktują dzieci z szacunkiem oraz uwzględniając jego potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przez w/w pracowników wobec małoletniego przemocy w jakiegokolwiek formie. Pracownik realizując te cele, działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych danej placówki, swojej firmy, przejętej Polityki oraz swoich kompetencji.

Rozdział I

Objaśnienie terminów używanych w dokumencie

1. Pracownikami będącymi kierowcami dowozu dzieci/młodzieży (w tym również dzieci/młodzieży niepełnosprawnej) firmy transportowej są osoby zatrudnione na podstawie umów o pracę lub umów zlecenia.
2. Pracownikami będącymi opiekunami dowozu dzieci/młodzieży (w tym również dzieci/młodzieży niepełnosprawnej) są osoby zatrudnione na podstawie umów o pracę lub umów zlecenia.
2. Dzieckiem jest każda osoba do ukończenia 18 roku życia.
3. Opiekunem dziecka jest osoba uprawniona do reprezentacji dziecka, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny. W myśl niniejszego dokumentu opiekunem jest również rodzic zastępczy.
4. Zgoda rodzica dziecka oznacza zgodę co najmniej jednego z rodziców dziecka. Jednak w przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka należy poinformować rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny.
5. Przez krzywdzenie dziecka należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym opiekuna, opiekuna dowozów i kierowcę lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie.
6. Kwestia odpowiedzialności za bezpieczeństwo dzieci w Internecie nie dotyczy dzieci korzystających z usług firmy transportowej i firmy zajmującej się opieką podczas dowozów dzieci i młodzieży do placówek oświatowych.
7. Osoba odpowiedzialna za Politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem podczas świadczenia usług transportowych oraz sprawowania opieki podczas dowozów dzieci i młodzieży do placówek oświatowych to wyznaczeni przez Właściciela Firmy pracownicy sprawujący nadzór nad realizacją Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem w Firmie.
8. Dane osobowe dziecka to wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka.

Rozdział II

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci

1. Kierowcy, opiekunowie dowozów posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków, zwracają uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia dzieci.

2. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka pracownicy odpowiedzialni za transport i opiekę dzieci, informują odpowiedzialnych za te kwestie pracowników placówek oświatowych, którzy wdrażają procedury ochrony dzieci przyjęte w placówce.
3. Kierowcy i opiekunowie dowozów monitorują sytuację i dobrostan dziecka.
4. Kierowcy i opiekunowie dowozów znają i stosują zasady bezpiecznych relacji kierowca–dziecko, dziecko-kierowca, opiekun dowozów–dziecko, dziecko-opiekun dowozów, dziecko-dziecko ustalone w niniejszej Polityce.
5. Rekrutacja pracowników na stanowisko kierowcy lub opiekuna dowozów odbywa się zgodnie z zasadami bezpiecznej rekrutacji personelu.

Rozdział III

Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników

Rekrutacja na stanowisko kierowcy lub opiekuna dowozów odbywa się zgodnie z zasadami bezpiecznej rekrutacji pracowników. Zasady rekrutacji zawiera Załącznik nr 1 do niniejszej Polityki.

Rozdział IV

Zasady bezpiecznych relacji pomiędzy kierowcami, opiekunami dowozów a dziećmi

Kierowcy oraz opiekunowie dowozów małoletnich znają i stosują zasady bezpiecznych relacji kierowca - dziecko, dziecko- kierowca, opiekun dowozów-dziecko, dziecko-opiekun dowozów, dziecko-dziecko. Zasady stanowią Załącznik nr 2 do niniejszej Polityki.

Rozdział V

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu w czasie świadczenie usług transportowych dla małoletnich

Zasady dostępu dzieci do Internetu wyłączają świadczenia usług transportowych oraz usług sprawowania opieki podczas dowozu do placówkę oświatowych na rzecz małoletnich. Kierowcy oraz opiekunowie dowozów nie zapewniają dzieciom dostępu do Internetu, jednak są zobowiązani podejmować działania zabezpieczające dzieci przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, w szczególności poinformować o

takim incydencie osoby będące pracownikami placówki oświatowej pedagoga/psychologa lub osoby upoważnione i wskazane przez placówkę do tych celów.

Rozdział VI

Zasady ochrony danych osobowych i wizerunku dziecka

1. Kierowcy oraz opiekunowie dowozów zapewniają najwyższe standardy ochrony danych osobowych i wizerunków dzieci zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
2. W swoich działaniach kierują się odpowiedzialnością i rozważą wobec udostępniania, danych osobowych przewożonych dzieci, utrwalania, przetwarzania, używania i publikowania wizerunków dzieci.
3. Kierowcy i opiekunowie dowozów posiadają **zakaz utrwalania, przetwarzania oraz udostępniania danych osobowych dziecka oraz publikacji wizerunku dziecka** utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-video), ponieważ wymaga to pisemnej zgody opiekuna prawnego dziecka.
4. Tylko w nadzwyczajnych sytuacjach jak np. wypadek, kierowca lub opiekun dowozów jest zobowiązany udzielić informacji na temat danych osobowych dziecka odpowiednim służbom, np. Policji, ratownikom medycznym przybyłym na miejsce zdarzenia.
5. Kierowcy i opiekunowi dowozów nie wolno umożliwiać osobom trzecim, ani przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku dziecka (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu dziecka) w pojeździe lub koło pojazdu transportującego dzieci bez pisemnej zgody opiekuna prawnego dziecka

Rozdział VII

Procedury interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka

1. Zagrożenie bezpieczeństwa dzieci może przybierać różne formy z wykorzystaniem różnych sposobów kontaktu i komunikowania.
2. Na potrzeby niniejszego dokumentu przyjęto następującą kwalifikację zagrożenia bezpieczeństwa dzieci:
  - 1) popełniono przestępstwo na szkodę dziecka (np. wykorzystanie seksualne, znęcanie się nad dzieckiem);
  - 2) doszło do innej formy krzywdzenia, niebędącej przestępstwem, takiej jak np. krzyk, kary fizyczne, poniżanie;

3) doszło do zaniedbania potrzeb życiowych dziecka (np. związanych z żywieniem, higieną, czy zdrowiem).

3. Na potrzeby niniejszego dokumentu wyróżniono procedury w przypadku podejrzenia działania na szkodę dziecka przez:

1) osoby dorosłe (opiekuna dowozu, kierowcy, inne osoby trzecie, opiekunów prawnych);

2) inne dziecko.

4. W przypadku powzięcia przez kierowcę lub opiekuna dowozów podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone lub zgłoszenia takiej okoliczności przez dziecko, lub opiekuna dziecka kierowca lub opiekun dowozów ma obowiązek sporządzenia notatki (zwanej także kartą interwencji) i przekazania uzyskanej informacji na piśmie (do wyboru) wychowawcy/ pedagogowi/psychologowi/kierownictwu placówki lub innej osobie wyznaczonej, przez placówkę do której uczęszcza dziecko. Wzór notatki służbowej (karty interwencji) stanowi Załącznik nr 3 do niniejszej Polityki. Notatka może mieć formę pisemną lub mailową.

5. Placówka oświatowa po otrzymaniu notatki służbowej od kierowcy, opiekuna dowozów powinna podjąć swoją procedurę dotyczącą standardów ochrony małoletnich a otrzymaną notatkę dołączyć do dokumentacji sprawy.

6. W przypadku podejrzenia, że życie dziecka jest zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu należy niezwłocznie powiadomić odpowiednie służby (Policję, pogotowie ratunkowe). Powiadomienia służb dokonuje pierwsza osoba, która powzięła informację o zagrożeniu a następnie wypełnia notatkę służbową (kartę interwencji) i przekazuje pracownikowi placówki.

7. Wszystkie osoby które w związku z wykonywaniem czynności służbowych (kierowcy, opiekunowie dowozów, opiekunowie prawni) podjęli informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązani do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom, w ramach działań interwencyjnych.

8. W przypadku gdy zgłoszono krzywdzenie dziecka przez kierowcę lub opiekuna dowozów, osoba ta zostaje odsunięta od wszelkich form kontaktu z dziećmi, do czasu wyjaśnienia sprawy.

9. W przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez inne dziecko jadące w pojeździe należy przeprowadzić rozmowę z dzieckiem podejrzanym o krzywdzenie oraz przekazać informację do placówki, która przeprowadzi czynności wyjaśniające, skontaktuje się

z opiekunami dziecka, a także oddzielnie z dzieckiem poddawany krzywdzeniu i jego opiekunami. Ponadto należy porozmawiać z innymi osobami mającymi wiedzę o zdarzeniu.

10. Jeżeli osobą podejrzaną o krzywdzenie jest dziecko w wieku 13-17 lat a jego zachowanie stanowi czyn karalny kierowca lub opiekun dowozów powinien jak najszybciej poinformować placówkę, do której uczęszcza dziecko, a później złożyć notatkę służbową. Placówka ta powinna poinformować właściwy miejscowo sąd rodzinny lub policję przez pisemne zawiadomienie.

Rozdział VIII

Monitoring stosowania Polityki

1. Właściciele Firm świadczący usługę transportową oraz sprawowania opieki podczas dowozu uczniów do placówek oświatowych wyznaczają osoby odpowiedzialne za Standardy Ochrony Małoletnich. Do obowiązków wyżej wymienionej osoby należy:

- monitorowanie realizacji Standardów,
- reagowanie na sygnały naruszenia niniejszych Standardów,
- prowadzenie rejestru zgłoszeń,
- proponowanie zmian z niniejszych standardach.

2. Osoby, o których mowa w niniejszym rozdziale zobowiązana jest przeprowadzać raz w roku ankietę monitorującą poziom realizacji wewnętrznych procedur ochrony dzieci przez krzywdzeniem.

3. Pracownicy mogą proponować zmiany w procedurach oraz wskazywać naruszenia procedur.

4. Właściciele co najmniej raz na dwa lata dokonuje oceny standardów w celu zapewnienia ich dostosowania do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami. Wnioski z przeprowadzonej oceny należy pisemnie udokumentować.

Rozdział IX

Przepisy końcowe

1. Polityka wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla wszystkich pracowników – opiekunów dowozu, kierowców w szczególności poprzez przesłanie jej tekstu drogą elektroniczną. Papierowa wersja Polityki jest dostępna w siedzibie firm sprawujących usługę transportową oraz opieki podczas transportu dzieci i młodzieży do placówek oświatowyc

Polityki ochrony małoletnich podczas świadczenia usług transportowych/usług sprawowania opieki

Standardem jest rekrutacja pracowników odbywająca się zgodnie z zasadami bezpiecznej rekrutacji, a pracodawca dąży do jak najlepszej weryfikacji kwalifikacji kandydata/kandydatki, oraz jej stosunku do wartości podzielanych przez firmę, takich jak ochrona praw dzieci i szacunek do ich godności.

Firma transportowa oraz firma zatrudniająca opiekuna dowozu muszą zadbać aby osoby w niej zatrudnione posiadały odpowiednie kwalifikacje do pracy z dziećmi oraz nie stanowiły dla nich zagrożenia. Dlatego powyższe firmy mogą żądać danych (w tym dokumentów) dotyczących:

1. wykształcenia,
2. kwalifikacji zawodowych,
3. przebiegu dotychczasowego zatrudnienia kandydata/kandydatki
4. niezależnie od podstawy zatrudnienia, tj, imię (imiona) i nazwisko, datę urodzenia oraz dane kontaktowe osoby zatrudnianej.

Przed dopuszczeniem osoby zatrudnianej do wykonywania obowiązków związanych z przewozem oraz opieką nad małoletnimi firma ta zobowiązana jest pobrać dane osobowe kandydata/kandydatki zgodnie z art. 21 *Ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępstwami na tle seksualnym* aby przed zawarciem umowy sprawdzić kandydata w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym¹ (rejestr z dostępem ograniczonym) oraz w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wobec małoletniego poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze (dostęp: rps.ms.gov.pl, po założeniu profilu placówki). Sprawdzenie w rejestrze sprawców dokumentuje się wydrukiem informacji zwrotnej wygenerowanej z Rejestru, a figurowanie w Rejestrze wyklucza możliwość zatrudnienia kandydata.

Pracodawca jest zobowiązany do domagania się od osoby zatrudnianej przed dopuszczeniem do wykonywania czynności z małoletnimi zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego² o

---

¹ Aby sprawdzić osobę w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym potrzebne są następujące dane kandydata/-tki: imię i nazwisko; data urodzenia; PESEL; nazwisko rodowe; imię ojca; imię matki.

² Zaświadczenia z KRK można domagać się wyłącznie w przypadkach, gdy przepisy prawa wprost wskazują, że pracowników w zawodach lub na danych stanowiskach obowiązuje wymóg niekaralności - Wymóg niekaralności

niekaralności w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego³ oraz w *Ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii*.

1. Kandydat/kandydatka składa oświadczenia o posiadaniu przez niego/nią pełnej zdolności do czynności prawnych i korzystaniu z praw publicznych; o niekaralności oraz o toczących się postępowaniach przygotowawczych, sądowych i dyscyplinarnych zgodnie ze wzorem z załącznika nr 1.

2. Jeżeli osoba posiada obywatelstwo inne niż polskie przedkłada pracodawcy:

- a) informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi, bądź informację z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla w/w celów;
- b) pod rygorem odpowiedzialności karnej, oświadczenie o państwie/ach zamieszkiwania w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczypospolita Polska i państwo obywatelstwa.
- c) jeżeli mieszkała w innych państwach w ciągu 20 lat niż Rzeczypospolita Polska i państwo obywatelstwa, informację z rejestrów karnych tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi.

3. Dopuszczalne jest przedłożenie przez kandydata pod rygorem odpowiedzialności karnej oświadczenia, że prawo danego państwa nie przewiduje wydawania informacji o niekaralności i/lub nie prowadzi rejestru karnego oraz oświadczenia, że nie był(-a) w tym państwie prawomocnie skazany(-a).

4. O zawieraniu oświadczeń pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia świadczy zawarta w ich treści klauzula „Jestem świadomy(-a) odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”, która zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

5. Oświadczenia, wydruki z rejestrów i zaświadczenia z KRK dołączane są do części A akt osobowych pracownika lub do dokumentacji wolontariusza/ praktykanta. W przypadku danych z Rejestru osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wobec małoletniego

---

obowiązuje m.in. nauczycieli, w tym nauczycieli zatrudnionych w placówkach publicznych oraz niepublicznych. Z kolei ustawa o pracownikach samorządowych nie nakłada obowiązku przedstawienia informacji z KRK przed nawiązaniem stosunku pracy.

³ Dotyczy przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu, przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, handlu ludźmi, znęcania się.

poniżej 15 lat, wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze, wystarczającym jest wydruk strony internetowej, na której widnieje komunikat, że sprawdzana osoba nie figuruje w Rejestrze.

Polityki ochrony małoletnich podczas świadczenia usług transportowych/usług sprawowania opieki

Zasady bezpiecznych relacji pomiędzy kierowcami, opiekunami dowozów a dziećmi

1. Zasadą, której przestrzeganie jest wymagane od personelu w odniesieniu do wszystkich czynności podejmowanych przez pracowników, jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie.
2. Kierowca, opiekun dowozów traktuje dziecko małoletnie z szacunkiem oraz uwzględnia jego godność i potrzeby.
3. Pracownicy działają w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych oraz swoich kompetencji.
4. Niedopuszczalne jest podejmowanie jakichkolwiek czynności niedozwolonych, określonych w niniejszej procedurze, w jakiegokolwiek formie.
5. Zasady bezpiecznych relacji z dziećmi obowiązują wszystkich pracowników.

Relacje kierowców, opiekunów dowozów z dziećmi

Jesteś zobowiązany/a do utrzymywania profesjonalnej relacji z dziećmi i każdorazowego rozważenia, czy twoja reakcja, komunikat bądź działanie wobec dziecka są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe. Działaj w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji twojego zachowania.

Zasady komunikacji

- 1) Udzielaj odpowiedzi adekwatnych do wieku małoletniego i danej sytuacji,
- 2) Nie wolno Ci zawstydząć, upokarzać, lekceważyć i obrażać dziecka,
- 3) Nie jest dopuszczalne podnoszenie głosu na małoletniego w sytuacji innej niż wynikająca z zagrożenia bezpieczeństwa dziecka lub innych dzieci.
- 4) Nie wolno Ci ujawniać danych wrażliwych dotyczących małoletniego wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych dzieci. Obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
- 5) Nie wolno Ci zachowywać się wobec dzieci w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów oraz żartów, czynienie uwag, które stanowią lub mogą być odebrane jako nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz

wykorzystywanie relacji wynikającej z władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).

Działania z dziećmi

1) Nie wolno Ci utrzymywać wizerunku dziecka dla celów prywatnych poprzez filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie. Zakaz ten obejmuje także umożliwianie utrwalenia wizerunków małoletnich osobom trzecim.

2) Nie wolno Ci proponować dzieciom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używanie ich w obecności małoletnich.

3) Nie jest dozwolone nawiązywanie z małoletnim jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych, lub mogących zostać uznane za posiadające takie właściwości. Obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie małoletnim treści erotycznych i pornograficznych.

Kontakt fizyczny z dziećmi

Każde przemocowe zachowanie wobec dziecka jest niedopuszczalne. Fizyczny kontakt z dzieckiem możliwy tylko jako odpowiedź na realne potrzeby dziecka w danym momencie, z uwzględnieniem jego wieku, płci, kontekstu kulturowego i sytuacyjnego.

Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi

1. Małoletni traktują się nawzajem z szacunkiem oraz uwzględniają we wzajemnych kontaktach swoją godność i potrzeby.
2. Kontaktując się z drugą osobą, należy pamiętać, aby:
  1. udzielać odpowiedzi adekwatnych do wieku i sytuacji,
  2. nie zawstydzać, nie upokarzać, nie lekceważyć i nie obrażać drugiej osoby,
  3. nie podnosić głosu bez potrzeby.

Polityki ochrony małoletnich podczas świadczenia usług transportowych/usług sprawowania opieki

NOTATKA SŁUŻBOWA (Karta interwencji)

KARTA PRZEBIEGU INTERWENCJI

Imię i nazwisko dziecka:

.....

Przyczyna interwencji:

.....

Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia

.....

Działania podjęte wobec dziecka (w tym jakie oraz daty)

.....

.....

.....

Przekazanie notatki służbowej osobie odpowiedzialnej za standardy ochrony małoletnich w placówce oświatowej

.....

(Miejscowość, data)

.....

(Czytelny podpis osoby odpowiedzialnej za przyjęcie notatki służbowej- karty interwencji)

Polityki ochrony małoletnich podczas świadczenia usług transportowych/usług sprawowania opieki

Oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami Ochrony Małoletnich

Ja niżej podpisany(-a) oświadczam, że zapoznałem(-am) się z dokumentacją wchodzącą w skład Standardów Ochrony Małoletnich obowiązującą w .....i przyjmuję ją do realizacji.

.....

(data, podpis)

Polityki ochrony małoletnich podczas świadczenia usług transportowych/usług sprawowania opieki

Oświadczenie

.....
(miejsowość, data)

Ja, ..., nr PESEL ..... oświadczam, że posiadam pełną zdolność do czynności prawnych, korzystam z praw publicznych, nie byłam(-em) skazana(-y) za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, i przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego oraz nie toczy się przeciwko mnie żadne postępowanie karne ani dyscyplinarne w tym zakresie. Nie zostałam(-em) skazana(-y) prawomocnym wyrokiem za przestępstwa umyślne.

Jestem świadoma(-y) odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....
(podpis)